

§ 8

Underlag för budget 2017 med inriktning 2018 och 2019 för Älvsjö stadsdelsnämnd

Dnr 1.2.1.79-2016

Beslut

1. Stadsdelsnämnden godkänner underlag för budget 2017 med inriktning 2018 och 2019 samt överlämnar ärendet till kommunstyrelsen.
2. Funktionshinderrådets synpunkter i ärendet tas med som tillägg till protokollet.

Reservation från Johan Nilsson m.fl. (M), Jan Bressler (L) och Evy Kjellberg (C) till förmån för egna förslag till beslut.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen har upprättat förslag till budget 2017 med inriktning för 2018 och 2019 för Älvsjö stadsdelsnämnd.

Förslag till beslut (M)

Johan Nilsson m.fl. (M) yrkade bifall till eget förslag till beslut enligt följande.

1. Stadsdelsförvaltningens förslag till beslut avslås.
2. Stadsdelsförvaltningen ges i uppdrag att återkomma till nämnden med en flerårsbudget i överensstämmelse med vad som anförs i detta beslut samt i enlighet med Moderaternas budgetreservation i kommunfullmäktige.
3. Därutöver anförs följande.

Framtiden kräver att stadsdelsnämnden prioriterar kärnverksamheterna i välfärden. Med den befolkningsökning som råder och de samhällsekonomiska utmaningar Älvsjö, Stockholm och Sverige står inför är det viktigt att vända noga på varje krona. Moderaterna tänker inte kompromissa och låta kärnverksamheterna få försämrad kvalitet till förmån för kostsamma byråkratiska projekt. För oss är det viktigt att Älvsjös medborgare erbjuds en bra och god välfärd med hög kvalitet och valfrihet inom äldreomsorg, förskola och social omsorg.

I förslaget till underlag för budget 2017 med inriktning 2018 och 2019 (fortsättningsvis kallad flerårsbudgeten) finns ett flertal satsningar som vi ställer oss bakom och är glada över att de lyfts fram. Det

handlar om fortsatt kvalitetsarbete och verksamhetsutveckling med brukaren i centrum och att utveckla arbetssätt och metoder och att förbättra och effektivisera arbetssätt och processer i verksamheterna. För oss är detta stadsdelens primära uppdrag. Vi kan också läsa att stadsdelsnämnden ska satsa på en mer klimatsmart förskola och att utveckla vägledning till allmänheten om mer klimatsmarta val i vardagen. Detta skrev vi i vår reservation till förra årets flerårsbudget och är glada över att det nu lyfts fram.

Utöver satsningen på kärnverksamheterna finns ett antal andra områden som Moderaterna vill lyfta fram och prioritera:

Ökat missbruk, våld och stölder i och kring Älvsjö Centrum är mycket bekymmersamt. Vi framhöll detta redan i förra flerårsbudgeten, och har även ställt frågan vid stadsdelsnämnden flera gånger. De svar vi får är inte tillfredsställande, vår bild är att problemen har ökat det senaste året och vår åsikt är att stadsdelen måste initiera brottsförebyggande insatser omgående. Därför är det också en besvikelse att läsa förslaget till flerårsbudget, där detta inte omnämns alls. Det bevisar att majoriteten inte tar detta på allvar. Moderaterna vill ha ett tryggt Älvsjö där alla kan vistas utan att känna oro eller rädsla. Vårt nya centrum ska vara en trevlig plats med gott rykte, och inte vara känt som en av Sveriges "farligaste" platser ("Utsatta områden – sociala risker, kollektiv förmåga och oönskade händelser", rapport från polisen, Nationella Operativa avdelningen, december 2015). Vår åsikt är därför att trygghetsprojekt är viktigare än demokratiprojekt, och vi köper inte resonemanget att det ena ska leda till det andra eftersom problemen är akuta och finns framför oss här och nu. Älvsjö bör därför också verka för att öka den polisiära närvaron kring centrum samt arbeta för att torget vid Älvsjö station i större utsträckning utnyttjas för mer liv och rörelse, t.ex. utökad torghandel eller en mer attraktiv mötesplats.

Det är djupt oroväckande att det lokala näringslivet inte tycks ingå i majoritetens framtidsplaner. Ingenstans kan vi läsa om hur stadsdelen ska samverka med de lokala företagen. Moderaterna vill se ett nära samarbete mellan det lokala näringslivet och stadsdelen, inte minst i exempelvis frågan om trygghet som nämns ovan.

Vi ser behov av en samordning av verksamheterna inom kultur och fritid, samtidigt som vi vet att det finns en efterfrågan i Älvsjö på lokaler och mötesplatser. Vi tycker därför att stadsdelen, i samarbete med förslagsvis Idrottsförvaltningen och Kulturförvaltningen, bör pröva att sammanföra de verksamheter som finns idag och skapa ett "Kulturhus". Dessa verksamheter skulle då placeras "under samma

tak", dörrarna hållas öppna för alla åldrar, och därutöver även frigöras utrymmen för möten och kreativ verksamhet. Vår tanke är inte att detta ska innebära en stor kostnad, utan kunna lösas genom effektivt lokalutnyttjande, samordningsvinster och eventuella samarbeten med näringslivet. Utöver en sådan här mötesplats för kultur är Älvsjö också i behov av fler idrottshallar, helst "fullstora". Detta bör stadsdelen driva på gentemot främst Idrottsnämnden.

Att Älvsjö Stadsdelsnämnd har fått ett naturreservat inom sitt stadsdelsområde bör lyftas fram än mer. Det är något vi kan vara stolta över, och som stadsdelen bör ta vara på mer. Med det marginella omnämnande naturreservatet har i förslaget till flerårsbudget är vi osäkra på vad majoriteten egentligen tycker om naturreservatet.

Vidare vill vi att stadsdelen ska driva på i ett flertal infrastrukturfrågor. Genom den tillväxt Älvsjö med omnejd står inför bör vi framhålla vikten av regionalståg som stannar i Älvsjö, bättre parkeringsmöjligheter i Älvsjö centrum t.ex. genom ett parkeringsgarage samt se över hur möjlighet för cyklande och cykelbanor kan utvecklas.

Moderaterna vill också att stadsdelen ska ta initiativ till att skapa ett Äldrecentrum eller integrerat boende. Det skulle vara ett boende med flera olika boendeformer, med och utan biståndsgivning, men möjlighet att bo i samma byggnad över en lång tid och därmed känna en trygghet i att inte behöva flytta långt på äldre dagar. Exempelvis från seniorboende till trygghetsboende och därefter olika former av vård- och omsorgsboende. En vårdcentral för äldre skulle passa bra i detta sammanhang.

När vi analyserar förslaget till flerårsbudget ur ett ekonomiskt perspektiv finns all anledning till oro. Cirka 14 miljoner kronor om året måste nämnden spara, vilket blir svårt i vissa av verksamheterna.

För hemtjänsten i egen regi står det att *"det blir en stor utmaning att uppnå en ekonomi i balans under planperioden"*, för förskolan att *"resultatenheter inom förskola har en utmaning i att få en ekonomi i balans kommande år"* och inom individ och familjeomsorg samt barn, kultur och fritid att *"de senaste årens befolkningsökning inte gett en ökad tilldelning av resurser som motsvarar det ökade antalet ärenden och ett större behov av insatser"*.

I inledningen under punkt 1.4 går det att läsa att stadsdelsnämnden ska "starta daglig verksamhet för att öka möjligheten för personer inom

LSS att få årstidsbaserade utomhusaktiviteter". Detta kan säkert vara en bra satsning i sig, men ingenstans kan vi läsa vad det får för ekonomiska konsekvenser.

Eftersom Älvsjö stadsdelsnämnd inte tycks vara prioriterad från majoriteten centralt i Stadshuset, undrar vi så klart hur verksamheterna ska kunna få sin ekonomi att gå ihop samtidigt som kvaliteten i verksamheten ska öka.

Trots att skatten i Stockholm har höjts två gånger sedan valet 2014, har inte Älvsjö fått budgettilldelning som ens täcker kostnadsökningar för personal och lokaler. Att då i ett sådant läge lyfta fram prioriteringar som att "utveckla arbetet med mänskliga rättigheter" eller att "analysera könsuppdelad statistik för att öka jämställdhetsaspekterna i beslutsprocessen" är inte bara onödigt och meningslöst utan även ett tydligt tecken på oansvarigt felprioriterande.

Förslag till beslut (L)

Jan Bressler (L) yrkade bifall till eget förslag till beslut enligt följande.

1. Att avslå stadsdelsförvaltningens förslag till beslut.
2. Att uppdra åt stadsdelsförvaltningen att återkomma med förslag till flerårsbudget i enlighet med vad som nedan sägs och i överensstämmelse med Liberalernas budgetreservation i kommunfullmäktige.
3. Att därutöver anföra följande.

Liberalerna föreslår satsningar på välfärdens kärnverksamheter med bibehållen skattenivå. På så sätt kombinerar vi ansvarstagande för välfärden med en politik för fortsatt tillväxt och konkurrenskraft. Vi lyckas göra detta genom att prioritera satsningar som gör konkret skillnad för stadsdelens invånare, inte minst de som allra mest behöver samhällets hjälp och stöd, framför majoritetens symbolpolitik. För oss liberaler kommer kvalitet och valfrihet alltid före driftsform.

Genom stora ansträngningar har antalet barn per grupp i förskolan minskat under Alliansmajoriteten. Vi ser med oro på trenden i staden med minskande personaltätthet i barngrupperna. Minskande personaltätthet och sämre kompetensnivå drabbar alltid de svagaste barnen.

Alla äldre ska kunna komma till ett tryggt och anpassat boende. Personer över 85 år som så önskar ska ges plats på servicehus eller

vård- och omsorgsboende. Inom äldreomsorgen finns ett behov av grundutbildning som måste mötas. Målet är att all tillsvidareanställd personal ska ha grundutbildning.

En fortsatt lobbyverksamhet för att främja byggande av fullstora hallar vid varje givet tillfälle är väsentligt för att motverka stadens skriande brist på dessa hallar. Älvsjö IP kommer snart att förseslås flyttas. Det är av största vikt att idrottsytan inte minskas utan ökas vid en flytt. Föreningsdriven ungdomsverksamhet av hög kvalitet är en viktig del av fritidsutbudet för barn och unga och ska stödjas.

Vi ser med oro på signaler om otrygghet vid Älvsjö centrum. Kriminalitet av olika slag skapar oro och otrygghet bland våra invånare och gäster i Älvsjö. Överhuvudtaget behövs det en uppstyrning av olika problem där Älvsjö SDN och förvaltning är en viktig aktör och katalysator. Samverkan måste intensifieras för att få vårt nya centrum att vara det rum våra invånare vågar vara i. Trafiksituationen måste förbättras för gående, cyklister, buss och biltrafik. Tv övervakning av cykelgaraget för att motverka cykelstölder är viktigt för att minska otrygghet och främja cykling framför bilism.

Vi uppskattar vår förvaltnings fokus på kvalitet och att ständigt förbättra arbetssätt och rutiner, men det kommer att vara mycket tufft för en redan slimmad organisation att få en budget i balans med ingen pris och lönekomensation och inte minst med bibehållen kvalitet.

Förslag till beslut (C)

Evy Kjellberg (C) yrkade bifall till eget förslag till beslut enligt följande.

1. Stadsdelsförvaltningens förslag till beslut avslås.
2. Stadsdelsförvaltningen ges i uppdrag att återkomma till nämnden med ett underlag för budget 2017 med inriktning 2018 och 2019 i överensstämmelse med vad som anförs i detta beslut samt i enlighet med Centerpartiets budgetreservation i kommunfullmäktige och i Älvsjö SDN budget 2016
3. Därutöver anförs följande.

Centerpartiet står för en närodlad politik där beslut ska fattas så nära människor som möjligt. Stockholm/Älvsjö ska vara en stad där företagsamhet frodas, människor upplever frihet, trygghet och alla är välkomna.

Politikens uppgift är att garantera kvalitet och se till att skattepengarna används på bästa sätt. Staden ska erbjuda stockholmarna en välfärd

med stor valfrihet och mångfald bland utförarna. Trots vänstermajoritetens skattechock 2015 och 2016 ser förslaget till underlag för budget med inriktning 2017 - 2019 inte ljus ut för stadsdelen. Älvsjö SDN borde fått en större del av den höjda skatten, som drabbat medborgarna.

Det är en dyster läsning och i den sammanfattande ekonomiska analysen varnar förvaltningen för att det blir svårt att få en ekonomi i balans under planperioden då nämndens budget, enligt plan, kommer att vara oförändrad under planperioden.

Effektiviseringar och/eller volymminskningar måste till med cirka 14mkr per år för att klara ökade löner och priser.

Centerpartiet vill understryka att det är kärnverksamheterna som stadsdelsnämnden ska satsa på i detta svåra ekonomiska läge.

I september 2015 startade majoriteten kommunal hemtjänst i egen regi. Centerpartiet anser att det är fel att kommunalisera verksamhet enbart av ideologiska skäl och motsätter oss all form av kommunalisering av verksamhet i stadsdelen av dylika skäl under planperioden. Verksamhetsformen är inte avgörande för kvaliteten i sig. När det gäller hemtjänsten, i egen regi, är det viktigt att man tänker nytt och tar efter andras goda erfarenheter för ökad kvalitet för brukarna. Bra att man satsar på seniorcenter – anhörigstöd för att bl.a. bryta isolering av äldre. Vid biståndsbedömning av plats på servicehus och vård- och omsorgsboende bör större hänsyn tas till personens ålder och upplevelse av otrygghet och isolering.

Älvsjö genomgår en stor omdaning med tusentals nya bostäder under planperioden, vilket gör att många nya Älvsjöbor kommer att få sin hemvist här. Förvaltningen redovisar svårigheter med att få tillstånd dels nya förskolor samt ersättningslokaler för utdömda och att de ekonomiska förutsättningarna ändrats vid nybyggnation, vilket kommer att öka kostnaderna. Centerpartiet understryker att behovet måste tillgodoses. Även om ”lägenhetsdagis” inte är en optimal lösning bör man omgående förhandla med byggföretagen om lämpliga lägenheter så att en bristsituation inte uppstår.

Ungdomar mellan 13-18 år kommer att öka med 17 % (323 st) under perioden, vilket kommer att ställa höga krav inte minst på fritidsverksamheten. Ensamkommande flyktingbarn har ökat markant under 2015 och med tanke på hur världen ser ut i dag lär inte antalet minska. Detta ställer ökade krav på behov av insatser både när det gäller utredningar och övrigt. Det är nu som integreringen måste börja. Alla barn och unga, både redan boende i Älvsjö och flyktingar måste få en möjlighet till bra utbildning, arbete, sysselsättning och

fritid. Även om de nya flyktingbostäderna som planeras på andra sidan Huddingevägen formellt hör till Årsta-Enskede-Vantörs SDN så bör vi vara förberedda och välkomna de boende i våra öppna verksamheter. Älvsjö med resecentrum kommer troligtvis att bli "deras centrum" då avståndet hit är mycket kort. Ett samarbete med Årsta-Enskede-Vantörs SDN blir naturligt och ett måste. Kostnaderna för de ensamkommande flyktingbarnen måste täckas in av anslag från centralt håll.

Centerpartiet anser det mycket viktigt att vi satsar på förebyggande arbete för att barn och unga vuxna inte hamnar snett i tillvaron. Fritidsverksamheten är därför mycket viktig. Idrotts- och ungdomsorganisationerna gör ett utomordentligt arbete för våra barn, ungdomar och unga vuxna. Det finns ett stort behov av hallar och här bör SDN ytterligare "trycka på".

Eftersom Ungdomens hus, redan i dag är trångbodda bör en annan lokal eftersträvas, gärna ett "kulturhus" för alla åldrar och i samverkan med föreningslivet. Eftersom det finns tankar om att sänka deltagaråldern på Ungdomens hus är jag mycket orolig över de unga vuxna som haft sin trygghet här, nu kommer att stängas ute. Någon form av verksamhet för dessa unga vuxna måste till så att de inte hänvisas till torg och resecentrum.

Älvsjö centrum med resecentrum och cykelgarage upplevs av många som en otrygg plats och något måste göras. Några förslag till förbättringar kan jag inte finna i underlaget för budget. I svar på C-motion om att bättre ta tillvara "döda ytor i staden", så kallade wasted spaces, föreslår Centerpartiet flera förslag som borde kunna öka trivseln och tryggheten i centrum bl.a. cykelreparatör i cykelgaraget, på torget kan man erbjuda plats för, barn och ungdomar som vill sälja sina alster för att samla in pengar till skolresor, loppis, torgmarknad (typ den som emellanåt finns i Fruängen), torghandel och fler uteserveringar. En infohörna - scen som skulle kunna användas av föreningar och stadsdelsnämnden för att informera om sina verksamheter samt konstnärer, musiker, poeter, kyrkor etc. Den öppna ytan på övervåningen i resecentrum bör kunna användas t ex för konst och musik, försäljning. Inga döda ytor, mer liv och rörelse kommer att bidra till ökad trivsel och trygghet samtidigt som stölder och gängbråk minskar. Älvsjö stationsgata, (bussgatan) är ett stort problem med alla bussar och gående som finns där. Centerpartiet anser att Älvsjö SDN bör agera/trycka på för en bättre säkerhet, så att svåra olyckor kan undvikas samt att parkeringskaoset i centrum får en lösning. Parkeringen vid Herr Stens Väg bör få en extra våning.

Älvsjöskogen har äntligen blivit naturreservat efter mer än 40 års arbete. Nu gäller det att ta hand om skogen på ett bra och inbjudande sätt. Centerpartiet föreslår att en WC byggs i anslutning till Klubbstugan Älvsjö AIK, samt att man utreder om det lilla huset/torpet vid Myrvägen kan bli ett Naturrum.

Det är glädjande att majoriteten nu lyfter fram stadsodling, som Centerpartiet drivit i många år här i Älvsjö SDN, och nu vill verka för att möjliggöra stadsodling på fler platser.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag till beslut. Ordföranden ställde förslagen mot varandra och förklarade att nämnden beslutat bifalla förvaltningens förslag till beslut. Reservation från Johan Nilsson m.fl. (M), Jan Bressler (L) och Evy Kjellberg (C) till förmån för egna förslag till beslut.

Ersätтарыttrande (KD)

Camilla Sarfors (KD) anmälde att hon skulle ha yrkat bifall till eget förslag till beslut enligt nedan om hon varit tjänstgörande.

1. Att avslå Älvsjö stadsdelsnämnds förslag till beslut
2. Stadsdelsnämnden ges i uppdrag att återkomma till nämnden med underlag i överensstämmelse med vad som anförs nedan.
3. Att därutöver anföra följande:

Stadsdelsnämnderna har en viktig roll i staden genom att vara en lokal länk samt ansvara för dialog mellan medborgare och stadens förvaltningsorganisation och förtroendevalda. Stadsdelsnämnderna ansvarar för kommunal förskoleverksamhet, äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning, individ- och familjeomsorg, socialpsykiatri, barn, kultur, fritid och utbetalning av vårdnadsbidrag. Stadsdelsnämnderna ansvarar också för stadsmiljöarbete, viss tillsynsverksamhet, konsumentvägledning, ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder. Stadens fem jobbtorg förstärker stadsdelsnämndernas arbete för att öka sysselsättningen och minska bidragsberoendet.

Majoriteten vill utreda möjligheten att införa direktvalda stadsdelsnämnder. Kristdemokraterna avvisar detta förslag.

Det är viktigt att regelbundet se över stadsdelsnämndernas uppgifter och struktur.

Systemet för fördelning av resurser utgår från stadsdelsnämndernas verksamhetsansvar och befolkningens struktur. Det ger

stadsdelsnämnderna frihet att själva välja sin organisation. Stadsdelsnämnderna får resurser i relation till det förväntade behovet och inte utifrån faktiska kostnader. I fördelningen inkluderas samtliga löpande kostnader för att bedriva en verksamhet inkluderat personal, lokaler, administration och övriga kostnader. Stadsdelsnämnderna får sina medel tilldelade som ett anslag. Inom ramen har stadsdelsnämnderna frihet att disponera anslaget och prioritera mellan verksamheterna, så länge de följer de mål och riktlinjer som kommunfullmäktige fastställt. Stadsdelsnämnderna ska utifrån att Stockholm växer klara framtida volymförändringar med hög kvalitet inom verksamheterna utifrån de ramar som volymförändringarna ger, men i övrigt med befintliga resurser. Stadsdelsnämnderna ska samverka i syfte att lära av varandra, sprida goda exempel och utveckla effektiviteten. Det är viktigt att stadsdelsnämnderna arbetar övergripande kring trygghetsfrågorna, i enlighet med Trygg- och säkerhetsprogrammet, och lär av varandras goda exempel. Utgångspunkten ska vara erfarenheter från ytterstadsarbetet där stadsdelsnämndernas trygghetsamordning arbetar nära andra aktörer såsom polis, brandförsvaret, fastighetsägare, anhöriga, föräldrar och föreningar. Stadsdelsnämnderna ska erbjuda ett personligt möte vid budget- och skuldrådgivning. Det är särskilt viktigt att familjer med barn snabbt erbjuds rådgivning. Inga barnfamiljer ska behöva vänta mer än en vecka på att få sitt första budget- och skuldrådgivningssamtal. Stadsdelsnämnderna ska arbeta med Idéernas Stockholm utifrån beslutade riktlinjer i staden. Stadsdelsnämnderna ska delta i stadens upphandling av cyklar och elcyklar.

Förskoleverksamhet

För att klara utbyggnaden av förskolelokaler ska alltid möjligheten att utnyttja skollokaler undersökas. Staden ska även samverka med fastighetsägare, näringslivet och andra aktörer för att hitta nya lösningar på behovet av förskolelokaler och platser. Staden ska ha en välkomnande attityd till förskolor på arbetsplatser om arbetsgivare visar intresse av att starta fristående arbetsplatsförskolor. För att säkerställa att behoven möts ska stadsdelsnämnderna samverka med fristående driven verksamhet vid start av nya förskolor. Stadsdelsnämnden ska också verka för att successivt öka antalet förskolor med tillagningskök. Ansvar för att uppfylla barnomsorgsgarantin innebär att det ska finnas en långsiktig och framsynt planering av förskolelokaler. Stadsdelsnämnderna har därmed en central roll för att säkra behovet av förskolelokaler i planeringen av nya stadsdelar. Stadsdelsnämnderna kan däremot med fördel överlåta åt andra aktörer att driva verksamheten.

Tydliga mål i förskolan

Läroplanen för förskolan har förtydligats och kompletterats med nya mål när det gäller språkutveckling, matematik, naturvetenskap och teknik. Förskolans pedagogiska uppdrag har förtydligats och även förskollärarnas ansvar. Arbetet med matematik och språkutveckling är även fortsättningsvis prioriterade områden där arbetet i förskolan ska fördjupas.

Lärandet förutsätter dock trygghet och omsorg. Den delen måste prioriteras när alltmer fokus läggs på språk och matematik. Föräldrar som har sitt tvååriga barn på förskolan bekymrar sig nog inte lika mycket för bristande matematikkunskaper som för stora barngrupper och att barnet mår bra och känner sig tryggt. Därför vill Kristdemokraterna lyfta omsorgsperspektivet mer än vad som görs idag.

Förskolan ska arbeta aktivt med jämställdhet. Alla barn ska få tillgång till alla de möjligheter och utmaningar som förskolan erbjuder. Alla barn ska få bredda sina lekmönster och intressen och utvidga sina möjligheter att utvecklas och lära på alla områden, oavsett kön. Kultur i förskolan omfattar kultur för, med och av barn. Genom en strukturerad samverkan mellan förskolan och kulturlivet finns en unik möjlighet att säkra barns rätt till kulturell delaktighet och eget skapande. Personalen ska ha god kulturkompetens och möjlighet till kompetensutveckling inom detta område. Barnkulturplanen – Kultur i ögonhöjd – är en viktig del i detta arbete.

Förskolans fysiska miljö ska väcka nyfikenhet, inspirera och utmana barn till utforskande och upptäckande. Miljön både i förskolan och i dess närområde ska ge möjlighet till en aktiv utevistelse med fysisk rörelse. Utemiljön ska också ses som ett av förskolans pedagogiska rum. Det positiva sambandet mellan kost, rörelse och hälsa grundläggs redan i förskoleåldern. Alla barn ska få god, varierad och näringsriktig mat i förskolan.

Att delta i en pedagogisk verksamhet ger möjligheter att på ett tidigt stadium uppmärksamma barn med behov av särskilt stöd. Barn med läs- och skrivsvårigheter får större möjligheter att lära sig läsa och skriva om deras svårigheter uppmärksammas tidigt i livet.

Ett utvecklingsområde för stadens förskolor är arbetet med flerspråkiga barn och mångkulturellt arbete. Barnen i förskolan ska mötas av ett interkulturellt förhållningssätt, vilket innebär att de olika erfarenheter som alla barn har med sig av olika sätt att vara tillsammans på, att samtala, att berätta, att läsa böcker och så vidare ska tas tillvara. Det är angeläget att förskolan har en bra kompetens om barns språkutveckling och kan stödja flerspråkighet hos barn med

annat modersmål än svenska.

Förskolans organisation ska säkerställa att alla barn blir sedda och känner sig trygga, därför är det viktigt att beakta barngruppernas storlek. Små grupper är viktigt för att barn ska kunna knyta an och känna trygghet och arbetsro. Inte minst är det viktigt för de yngsta barnen. Antalet barn i småbarnsgrupperna (1-3 år) bör därför inte vara fler än 12 barn per grupp och grupperna för de äldre barnen (4-5 år) bör inte bestå av fler än 15 barn.

Föräldrarnas val och önskemål påverkar inriktning och utbud i Stockholm. Lika villkor ska råda mellan kommunala och fristående alternativ. Full etableringsfrihet ska gälla för fristående förskolor och pedagogisk omsorg. Staden vill se en mångfald bland utförare och olika pedagogiska verksamheter. För att ytterligare öka föräldrars valfrihet ska stadsdelsnämnderna uppmuntra och underlätta för enskilda aktörer att bedriva förskoleverksamhet i Stockholm och bland annat erbjuda flerfamiljssystem och pedagogisk omsorg. Föräldrar ska ha tillgång till god information om olika utförare och olika former av barnomsorg för att kunna göra ett aktivt val. Staden ska säkerställa att de som har ett fastställt behov av barnomsorg utanför stadens ramtider (06.30-18.30) får möjlighet till detta i enlighet med stadens gällande regelverk.

Den som leder den dagliga verksamheten och har det pedagogiska ansvaret på en förskoleavdelning eller förskola ska vara förskollärare. För att genomföra läroplanens intentioner är det viktigt att stadsdelsnämnderna prioriterar arbetet med att öka andelen förskollärare. Målsättningen är att minst hälften av medarbetarna ska ha pedagogisk högskoleutbildning. Barnskötare har en viktig roll att spela i förskolans verksamhet och ska ha goda möjligheter att utvecklas i sitt yrke.

Stadens riktlinjer som förtydligar hur arbetet med barns övergång från förskola och skola ska organiseras. En god samverkan mellan förskola och skola är av stor betydelse för barns utveckling och lärande. Förskolan ska ha goda former för samverkan med föräldrar och vårdnadshavare. Föräldrars/ vårdnadshavares kännedom om vad förskolan gör för att stödja barnens utveckling ska öka, liksom förskolans dokumentation och uppföljning. Resultatet av förskoleundersökningen ska vara vägledande i förskolans arbete med dokumentation och dialog. Varje förskola ska ha en namngiven kontaktperson hos socialtjänsten.

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Den öppna förskolan är en uppskattad och efterfrågad verksamhet. Den erbjuder viktig stimulans och gemenskap till barn och stöd och utbyte till föräldrar och dagbarnvårdare. Öppna förskolan kan med fördel bedrivas i samarbete med frivilligorganisationer.

Stockholms parklekar har stor betydelse för många barn. Lokalerna bör användas större del av dagarna för att bidra till parklekarnas fortlevnad och barn i fler åldrar. Som ett led i den växande staden bör utbudet av parklekar förstärkas genom att staden aktivt arbetar med att engagera externa aktörer som vill anlägga parklekar i fler av Stockholms parker.

Fritidsgårdarna erbjuder en mötesplats på lov, kvällar och helger. De samarbetar också med föreningar och organisationer kring ungas fritid. Under skolloven arrangeras många varierande aktiviteter. Det samarbete som i dag sker med frivilligorganisationer kring denna verksamhet ska utvecklas. Stadsdelsnämnder som deltar i ytterstadsvisionerna ska särskilt prioritera denna verksamhet.

Alla barn och ungdomar ska ges möjlighet till att uppleva och själva utöva olika former av kultur. Stadsdelsnämnderna ska fortsätta sitt arbete med att utöka utbudet av kulturaktiviteter för barn och ungdomar med funktionsnedsättning. Verksamheter och föreningar som riktar sig till denna målgrupp ska uppmuntras.

Sommarkoloniverksamhet bedrivs i olika former för barn och unga i Stockholm. Det är viktigt att sommarkoloniverksamhet förblir en mötesplats för barn och unga med olika etnisk och social bakgrund. Barn som av olika skäl har större behov än andra av att åka på sommarkoloni ska prioriteras, och nämnderna ska arbeta uppsökande med information och erbjudande om kollo. Nämnderna anordnar också egen sommarkolloverksamhet. Inom verksamhet för LSS-kollo finns kollogårdar med olika inriktningar och anpassningar beroende på deltagarnas ålder och typ av funktionsnedsättning. Fler barn och unga med funktionsnedsättning ska också erbjudas möjlighet att delta i ordinarie sommarkoloniverksamhet.

För att stimulera lokala föreningar och därigenom kulturliv och idrottsaktiviteter för stadens ungdomar finns föreningsstöd att söka. Stadsdelarna ska underlätta för föreningar att söka stöd för sin verksamhet. Initiativ som motverkar segregation, missbruk eller tar andra sociala hänsyn ska särskilt uppmärksammas.

Fler familjecentraler bör inrättas där mödravårdscentral, barnavårdscentral och socialtjänsten kan samverka för att tidigt

upptäcka barn som riskerar att fara illa och stötta familjer på olika sätt.

Fältassistenternas mycket viktiga arbete med ungdomar i staden ska stödjas och i vissa stadsdelar utökas. Kristdemokraterna stöder därför den nya majoritetens satsning på fler fältassistenter

Stadsdelsnämnderna ska planera för att erbjuda ungdomar i Stockholm feriearbeten under både sommar- och vinterlov.

Äldreomsorg

Det som utmärker en kvalitativ, värdig och uppskattad äldreomsorg är inte om verksamheter bedrivs i kommunal eller privat regi. Det väsentliga är helt andra aspekter; ledarskapet, bemötandet och personalsammansättningen. Att medborgarna kan välja bort verksamheter och tjänster som man inte är nöjd med är självfallet positivt. Alternativet, som majoriteten förespråkar, är att makten centreras till kommunpolitiker och att de avgör vad som är bäst för den enskilde.

En parboendegaranti finns som ger förutsättningar till sammanboende för de äldre par som så önskar. Antalet trygghetsbostäder ska möta den efterfrågan som finns.

Alla som är 85+ som så önskar ska ha rätt till äldreboende, utan biståndsbedömning.

Under den närmaste tiden kommer antalet personer äldre än 80 år att minska i Stockholm för att sedan öka igen. Därmed ökar också behovet av olika former av vård och omsorgsboenden.

Informationen om stadens boenden med särskild profil ska förstärkas. De boendeformer som erbjuds stadens äldre ska vara anpassade efter olika individuella behov. Vid biståndsbedömning ska särskild hänsyn tas till ålder, oro och ensamhet.

Kristdemokraterna vill att hemsjukvården kommunaliseras och välkomnar det fortsatta arbetet för att åstadkomma detta.

Arbetet med att ständigt utveckla kvaliteten inom äldreomsorgen ska fortgå.

Äldreombudsmannen återinrättas under äldrenämnden och har en viktig uppgift för att bevaka äldres rättigheter och vid behov initiera förbättringar i äldreomsorgen.

För att ge äldre i Stockholm en god vård och omsorg krävs ett gott ledarskap samt engagerad och utbildad personal. Inom äldreomsorgen

finns ett behov av grundutbildning som måste mötas. Målet är att all tillsvidareanställd personal ska ha grundutbildning. Därtill är det viktigt att ta tillvara kunskaperna hos personer som talar andra språk, eller har kulturell eller annan kompetens som kan höja kvaliteten i omsorgen.

Samtliga medarbetare i Stockholms stad som i sitt arbete kommer i kontakt med demenssjuka eller anhöriga ska genomgå Svenskt Demenscentrums nätbaserade utbildning Demens ABC.

Arbetet med demenssteam inom hemtjänsten fortgår. Det är viktigt att även yngre personer med demenssjukdom omfattas av denna satsning.

Stockholms stad genomför årligen brukarundersökningar där synpunkter på bland annat insatsernas kvalitet efterfrågas. Undersökningarna används också för att följa upp målen för verksamheten. Resultaten är ett viktigt verktyg för staden i det kontinuerliga kvalitetsarbetet.

Hemtjänsten är avgörande för att många äldre ska ha möjlighet att fortsätta bo kvar hemma. Stockholms stad ska införa en förenklad biståndsbedömning så att fler äldre som är i behov av hemtjänst ska få det.

Den enskilde har rätt till individuell behovsprövning och att beslutade insatser verkställs inom skälig tid. Stadens riktlinjer för biståndsbedömning stärker den enskildes inflytande och innebär att äldre kan påverka hemtjänstinsatsen och omdisponera denna inom ramen för det beviljade biståndsbeslutet.

Anhöriga som vårdar äldre i hemmet gör en viktig insats. Avlastning är av stor vikt för att många ska orka, vilket innebär att tillgängligheten till avlastningsboende måste öka. Informationen om vård- och omsorgsboenden i staden ska förbättras.

För att ge äldre möjlighet att behålla och/eller förbättra sina funktioner och ge förutsättningar för ett så självständigt liv som möjligt är det prioriterat att satsa på rehabiliterande insatser. Att exempelvis kunna komma ut från sin bostad är mycket betydelsefullt. Boende i vård- och omsorgsboende har rätt till utevistelse. Promenader är en viktig förebyggande insats. Alla stadsdelsnämnder ska erbjuda dagsutflykter under hela året men särskilt under sommaren.

Information om stadsdelsnämndernas aktiviteter för äldre ska finnas lättillgängligt via Äldre direkt. Kristdemokraterna vill att Äldre direkt ska vara fortsatt öppet på helger och beklagar att majoriteten inte

delar denna uppfattning.

De flesta äldre lever friska under en stor del av sin ålderdom och vill och kan klara sig själva. Det finns dock ett antal äldre som i olika utsträckning behöver service, omsorg och vård. Samtliga omsorgstagare ska ha en uppdaterad individuell genomförandeplan där även individuella såväl som sociala och andra aktiviteter ingår. Personalen måste vara införstådd med och ha kunskap om syftet med dokumentation och vilka uppgifter som ska dokumenteras enligt socialtjänstlagen. Alla äldre ska ha möjlighet att delta i sociala aktiviteter på sina vård- och omsorgsboenden.

Kultur är en viktig del för att främja trivsel och hälsa.

Kristdemokraterna vill därför genomföra en särskild satsning på kultur för äldre.

Alla äldre i vård- och omsorgsboenden ska ha rätt att vistas utomhus. Ungdomsbesök i äldreomsorgen innebär ökad trivsel för äldre och ger unga en inblick i vård- och omsorgsycket, vilket är positivt för framtida rekrytering.

Ett närvarande ledarskap med inte alltför många underställda är viktigt för att verksamheterna ska hålla en god kvalitet.

Stadsdelsnämnderna ska eftersträva en god kontinuitet vad gäller biståndshandläggare.

De synpunkter som har framkommit av rådslagen inom äldreomsorgen ska användas i det fortsatta arbetet.

Måltidsupplevelsen inom stadens boenden är viktig. Maten ska vara god och näringsrik och måltidsupplevelsen lustfylld. Den enskilde ska ha möjlighet att påverka vad som serveras.

Staden ska även i fortsättningen erbjuda ett varierat och flexibelt utbud av stöd och hjälpinsatser till de som vårdar anhöriga och närstående. De som vårdar sina anhöriga i hemmet ska också kunna erbjudas avlastning i form av korttidsboenden. Tillgång ska finnas till anhängigkonsulenter och stödplaner och korttidsvård.

Stockholms stads program för stöd till anhöriga ligger till grund för arbetet med anhängigstöd. De insatser som idag utförs för att stötta anhöriga fortsätter att utvecklas och utökas med uppsökande verksamhet.

Satsningarna på anhängigdag och anhängigombudsutbildning fortgår.

Äldres utsatthet ska uppmärksammas och motverkas. Äldrenämnden ska tillsammans med de lokala brottsförebyggande råden, polisen och stadsdelsnämnderna fortsätta att samordna arbetet för att stoppa våld och övergrepp mot äldre och därmed minska äldres oro och utsatthet.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Människor med funktionsnedsättning ska, så långt det är möjligt, ha lika möjligheter som alla andra att leva ett självständigt liv och ha ett arbete. Inriktningen för stöd och service till personer med funktionsnedsättning är att identifiera och ta bort det som hindrar delaktighet i samhället och ett självständigt liv. Omsorg och insatser ska präglas av värdighet och respekt och hänsyn ska tas till de olika behov som yngre och äldre har. Personer med funktionsnedsättning kan själva välja boende och korttidsboende samt utförare av daglig verksamhet, hemtjänst, ledsagning, avlösning och personlig assistans.

Stadens program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning är ett styrdokument för alla stadens nämnder och bolagsstyrelser och ska så långt det är möjligt göras tillämpligt i uppdrag som staden ger andra organisationer. Det övergripande målet med programmet är att alla i Stockholms stad ska ha tillgång till och kunna delta på lika villkor i samhällets gemenskap. Programmet innehåller sju mål/resultat som ska uppnås för målgruppen. Nämnder och styrelser ska i sin verksamhetsplanering besluta om vilka tre relevanta aktiviteter per mål de ska prioritera för att under kommande år bidra till att målen uppfylls. I syfte att stödja nämnderna i deras framtagning av aktiviteter har funktionshindersombudsmannen i samråd med representanter från handikapporganisationer tagit fram förslag på aktiviteter som stöder målen i programmet. Nämnderna uppmanas att ta del av förslagen.

Samarbetet med handikapp- och brukarorganisationerna ska fortsätta utvecklas. Funktionshinderrådets roll ska stärkas, de ska engageras tidigt i planprocessen och kunna påverka beslut från början. Utbildningsatsningen för råden ska fortsätta.

Alla som inte själva kan tillgodose sina behov i det dagliga livet har rätt till bistånd från samhället. Insatser ska utformas med respekt för den enskildes önskemål och val. Stadens arbete ska präglas av tydligt brukarfokus. Alla personer med funktionsnedsättning ska erbjudas en god omsorg, stöd och service. Insatserna ska utformas med respekt för den enskildes önskemål och syfta till att skapa förutsättningar för självständighet och delaktighet i samhället. Den enskildes rätt till individuell behovsprövning och att beslutade insatser verkställs inom skäligen tid ska följas.

Personer med funktionsnedsättning ska ges ett värdigt bemötande i sina kontakter med personal hos stadens nämnder, bolag och samarbetspartners. Här är Stockholms stads bemötandeguide, som har tagits fram av socialnämnden i samråd med

funktionshinderrörelsen, ett viktigt redskap. Stockholms stads program för stöd till anhöriga ska ligga till grund för arbetet med anhörigstöd.

Personer som bor i gruppboende eller servicelägenhet har rätt till kontaktperson. Möjligheten för personer med funktionsnedsättning att kommunicera med staden eller att utnyttja e-tjänster ska i största möjliga mån vara lika god som för övriga invånare. Information som publiceras på stadens webbplats ska även vara tillgänglig för personer med funktionsnedsättning. Förbättringsförslag ska tas fram i dialog med funktionshinderrörelsen.

Staden bör utreda förutsättningarna för personer över 65 år att fortsätta delta i daglig verksamhet, i första hand för personer med psykisk ohälsa. Deltagarna i daglig verksamhet ska ges möjlighet till kontakter med den ordinarie arbetsmarknaden. Stadsdelsnämnderna ska samarbeta med arbetsmarknadsnämnden i syfte att visa vägar till arbete.

Stadsdelsnämnder ska på ett strukturerat sätt arbeta för att utveckla kvaliteten i verksamheten. Nämnderna ska ta fram mål, åtagande och aktiviteter som bidrar till att förbättra kvaliteten där resultaten i undersökningarna varit mindre bra. Frågor som rör brukarens inflytande och delaktighet i att påverka den insats som ges ska prioriteras. Stadsdelsnämnderna ska eftersträva en god kontinuitet vad gäller biståndshandläggare. Därtill ska stadsdelsnämnderna samarbeta sinsemellan för att säkerställa likvärdighet och samordning.

Utbyggnadstakten av bostäder för personer med fysiska och psykiska funktionsnedsättningar ska öka. I samband med större bostadsexploateringsprojekt ska inriktningen vara att projekten ska innehålla en andel om minst fem procent lägenheter för särskilt boende med prioriterad inriktning boenden för personer med funktionsnedsättningar. Majoriteten har konkretiserat detta och sagt att denna princip ska gälla för projekt med fler än 100 lägenheter. Kristdemokraterna välkomnar denna ambitionshöjning. I områden där det helt saknas gruppboende ska möjligheten att bygga sådana prövas i varje byggprojekt oavsett storlek.

I socialnämndens budget avsätts medel för utbildningsinsatser för verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Under en tvåårsperiod ska medlen användas till utbildningsinsatser inom bas- och specialistnivå. Inom basnivån är alla former av bemötandefrågor viktiga. Prioriterade områden är

upphandling, uppföljning och samverkan med privata utförare och entreprenörer.

Individ- och familjeomsorg inklusive socialpsykiatri

En god skolgång har av forskningen identifierats som en av de främsta skyddsfaktorerna för barn som riskerar att fara illa.

Stadsdelsnämnderna ska fortsatt prioritera förebyggande arbete och tidiga insatser till barn och ungdomar och samverkan mellan skolan och socialtjänsten ska intensifieras för att uppnå en tydligare helhetssyn kring de barn som far illa eller riskerar att fara illa.

Föräldrastödinsatser ger goda effekter. Forskning visar att den största förebyggande effekten, för att barn inte ska få problem senare i livet, nås om insatser som föräldrastödsprogram riktas till alla familjer/vårdnadshavare. Det är samtidigt viktigt med riktade insatser till enskilda familjer och gruppstödinsatser till utsatta barn respektive föräldrar som brister i sitt föräldraskap. Föräldrastödsprogram som Komet och ABC ska erbjudas föräldrar i förebyggande syfte.

Barn och ungdomar i familjehem är en högt prioriterad målgrupp. För att garantera kvaliteten i stadens familjehem ska uppföljningen av dessa utvecklas och kvaliteten säkerställas. Den som engagerar sig som förälder i ett familjehem ska erbjudas ett starkt stöd från socialtjänsten. Rekrytering av familjehem för ensamkommande flyktingbarn och flyktingungdomar ska fortsätta.

Stadsdelsnämnderna ska arbeta förebyggande genom att skapa meningsfull sysselsättning för barn och ungdomar under sommarmånaderna, exempelvis genom fler feriearbeten, dagkollo, samarbete med idrottsföreningar och andra organisationer.

Fältassistenter är en nödvändig resurs i stadens preventiva arbete med ungdomar. Fältassistenter är i många fall den viktiga och naturliga kontaktytan som ungdomar har med stadens övriga arbete. Deras mycket viktiga arbete med ungdomar i staden ska stödjas och i vissa stadsdelar utökas. Kristdemokraterna stöder den nya majoritetens satsning på fler fältassistenter. Kristdemokraterna vill också att Alliansens satsning på att fältassistenter ska ha en tydlig närvaro i tunnelbanan fortsätter.

Stadsdelsnämnderna ska stödja ideella krafter som verkar för trygghet, till exempel nattvandrare.

Nämndernas drogförebyggande arbete ska fortsatt prioriteras.

Preventionsenheterna ska arbeta för att minska de riskfaktorer som identifierats av Preventionscentrum. Informationskvällar för föräldrar om narkotika ska erbjudas av preventionsenheten och polis.

Stockholmsenkäten är ett viktigt verktyg för stadens framtida planering inom preventionsområdet. Trenderna i Stockholmsenkäten

ska ligga till grund för nämndernas arbete. Samtliga nämnder och bolag ska utifrån problembild och förutsättningar utforma metoder att använda i det brottsförebyggande arbetet i syfte att göra Stockholm till en trygg stad. Staden ska vara ett föredöme när det gäller att tillhandahålla platser för ungdomstjänst. Obligatoriska föräldrasamtal ska hållas senast efter 48 timmar när en påverkad minderårig påträffats av polis eller socialtjänst eller när en ungdom anmäls för brott.

I arbetet mot hemlöshet ska nämnderna fortsatt prioritera det förebyggande arbetet, exempelvis genom budget- och skuldrådgivning. Det är viktigt att stadsdelsnämnderna och bostadsbolagen samarbetar för att förebygga vräkningar. Samtliga stadsdelsnämnder ska ha en skriftlig handlingsplan för vräkningsförebyggande insatser. Hemlösa stockholmare omfattas av tak-över-huvudetgarantin. Familjer med osäkra boendeförhållanden ska uppmärksammas. Den osäkra boendesituationen försenar bland annat introduktionen i samhället och arbetslivet för flyktingfamiljer. Allmänt inverkar en osäker boendesituation negativt på barnens möjlighet till trygghet och stabilitet. Skolsituationen påverkas också, vilket tillsammans med föräldrarnas utanförskap utgör en riskfaktor för ogynnsam utveckling.

Insatser för kvinnofrid och arbetet mot våld i nära relationer ska fortsatt prioriteras av samtliga nämnder. Stadsdelsnämnderna ska utgå från stadens program för kvinnofrid och riktlinjer för personal inom socialtjänsten som möter våld i nära relationer i sina verksamheter. Även män drabbas av våld i nära relationer. Arbetet med våld i nära relationer ska vara könsneutralt och kompetensen kring detta bör stärkas hos berörd personal. Alla stadsdelsnämnder ska utveckla verksamheter motsvarande de som bedrivs på Relationsvårdscentrum.

I socialnämndens budget avsätts medel för utbildningsinsatser för verksamhetsområdet individ- och familjeomsorg. Under en tvåårsperiod ska medlen användas till utbildningsinsatser inom bas- och specialistnivå. Prioriterade områden är samverkansfrågor, barnperspektiv, MI (motiverande samtal), utförardokumentation och bemötandefrågor i det sociala arbetet.

Systematisk uppföljning av placerade barn och unga är en prioriterad fråga i staden. Det primära syftet med uppföljningen är att se till att barnet har det bra. Uppföljningen ska säkerställa att vården är rättssäker och trygg och utgår från barnens behov, med utgångspunkt från de vård- respektive genomförandeplaner som upprättats. Uppföljningen ska också säkerställa att barnet ges goda möjligheter

till en bra skolgång. Ett annat syfte med den regelbundna uppföljningen är att få underlag till överväganden och omprövningar av vården. Stadsdelsnämnderna och socialnämnden och utbildningsnämnden ska fortsatt utveckla former för uppföljning av placerade barn och unga i syfte att säkerställa att uppföljning sker på likartat sätt i stadsdelsnämnderna.

Stadsdelsnämnderna ska arbeta för att sysselsättningen till personer med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning förbättras. Alternativen behöver anpassas efter individen och inte tvärtom och därför upparbetas kontakter med företagare i närmiljön för att åstadkomma ett mer varierat utbud. Därmed sprids även kunskap till företagen om vad målgruppen kan bidra med. Tillgången till personliga ombud ska utvärderas.

Stadsmiljöverksamhet

I takt med att staden växer ökar trycket på grönområden och parker, vilket ställer högre krav på stadsdelsnämndernas skötsel och underhåll, men också på medborgarnas personliga ansvar för en ren stad. Stockholm ska vara klotterfritt och det ska vara rent och städlat på allmänna platser såsom gator, torg och parker. På Kristdemokraternas initiativ finns nu appen Tyck Till som gör det lätt att felanmäla bland annat nedskräpning och klotter. Stadsdelsnämnderna ska samverka sinsemellan och med trafiknämnden för att hela staden ska vara snygg och välskött. Stadens städgaranti ska gälla, vilket innebär att städning och tömning av offentliga papperskorgar ska ske inom 24 timmar efter anmälan. Kristdemokraterna avvisars bestämt den nya majoritetens förslag att minska budgeten för att hålla staden ren med 41 miljoner. Skadedjursbekämpning ska upprätthållas för att minska nedskräpning från fåglar och andra skadedjur i stadens parker och badplatser. All planering av den yttre miljön ska ske med särskild hänsyn till behoven hos barn, äldre och personer med funktionsnedsättning. Stadsdelsnämnderna ska arbeta med att skapa fler odlingslotter på outnyttjade eller underutnyttjade ytor. Nämnderna ska söka möjligheter till samordnad eller kombinerad upphandling stadsdelarna emellan såväl som med trafiknämnden. Det är viktigt att stadsdelsnämnderna och trafiknämnden samarbetar kring snöröjning.

I arbetet med att göra Stockholm tillgängligt för alla har stadsdelsnämnderna ett viktigt ansvar. Tillgänglighetsfrågorna ska vara integrerade i den dagliga verksamheten. Lekplatser ska utformas så att barn med funktionsnedsättning kan använda dem och vid renovering ska hänsyn tas till tillgänglighetsskapande åtgärder. Alla lekplatser ska hållas i gott och säkert skick. Parkvägar och

parkbänkar ska tillgänglighetsanpassas. Arbetet med att rusta upp och tillgänglighetsanpassa stadens badplatser ska fortgå. Trappor ska vid upprustning kompletteras med ledstänger, barnvagnsramper och kontrastmarkering. Stadsdelsnämnderna ska även anlägga fler tillgängliga badbryggor och badstegar på lämpliga platser.

Idéburen stadsförbättring innebär att stockholmarna ges en möjlighet att påverka sin egen närmiljö genom dialog med nämnder och styrelser. Till exempel genom att utnyttja oanvända ytor på bättre sätt, att temporärt tomma lokaler används som gallerier och scener eller att ogästvänliga ytor rustas för att kännas välkomnande och kunna utnyttjas som offentliga platser. Initiativ för en förskönad stadsmiljö ska uppmuntras.

Ekonomiskt bistånd

Det är av stor vikt att nämnderna aktivt följer och utvecklar rutiner för att stävja felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd.

Nämnderna bör också dra erfarenheter av varandras arbete och sprida goda exempel.

I dagens skola används datorer i hög utsträckning. För att ge barn i familjer som får ekonomiskt bistånd samma möjligheter som andra barn i skolarbetet bör dessa barns tillgång till it, genom bredband, tillgodoses inom ramen för Stockholms stads försörjningsstöd.

En aktiv och meningsfull fritid är viktigt för alla barn och ungdomar i staden. Kristdemokraterna beklagar och motsätter sig därför kraftfullt att regeringen beslutat att avskaffa fritidspengen som alliansregeringen införde föregående mandatperiod. Den gav en möjlighet för barn i ekonomiskt utsatta familjer att delta i fritidsaktiviteter som de annars inte skulle ha haft.

Genom Jobbtorg Stockholm ska alla som idag är beroende av ekonomiskt bistånd på grund av att de är arbetslösa garanteras en snabb individuell bedömning och en aktivitetsplan.

Kristdemokraterna avvisar majoritetens förslag att inkludera SL-kort i det ekonomiska biståndet, det bör även fortsättningsvis vara behovsprövat.

Arbetsmarknadsåtgärder

Staden ska erbjuda ungdomar feriearbeten under både sommar- och vinterferier. Det är viktigt att staden eftersträvar att ungdomar med funktionsnedsättning erbjuds feriearbete. Staden ska samverka med det privata näringslivet för att företag ska ta emot fler feriearbetande ungdomar. Stockholms stad ska fortsätta arbeta utifrån den framgångsrika modellen ”En väg in”. Fokus ska vara på individen och hennes styrkor och utmaningar. Det finns behov av samverkan och utbyte mellan stadsdelsnämnderna och ett fortsatt arbete ska

bedrivs i ett nätverk som sammankallas av arbetsmarknadsnämnden. Stadsdelsnämnderna ska samverka inom ramen för nätverket för att dra nytta av varandras erfarenheter samt fortsätta driva utvecklingsfrågor, bland annat med avseende på hur likställighet och tillgång till effektiva insatser ska säkras. Ett viktigt syfte med det utvecklingsarbete som bedrivs är att samtliga stadsdelsnämnder ska använda evidensbaserade instrument för bedömning både vid nybesök samt vid långvarigt behov av ekonomiskt bistånd, för att på ett systematiskt sätt kunna stödja människor i att finna vägar till självförsörjning.

Tillägg till protokollet

Synpunkter från funktionshinderrådet 2016-03-22

Rådet har tagit del av ärendet och tycker det är glädjande att stadsdelen satsar på daglig verksamhet för funktionsnedsatta. Rådet saknar dock en satsning på åtgärder för att komma till rätta med våld mot funktionsnedsatta, som är en särskilt utsatt grupp i detta sammanhang.